

DIRECTOR

CARLES CAPDEVILA

DIRECTORS ADJUNTS

IGNASI ARAGAY, ARIADNA TRILLAS

SUBDIRECTORS

DAVID MIRÓ, CATALINA SERRA

EDICIÓ PAPER

JORDI CORTADA

EDICIÓ DIGITAL

SILVIA BARROSO

POLÍTICA FERRAN CASAS

INTERNACIONAL MARC VIDAL,

CARMÉ COLOMINA

ECONOMIA MANEL MANCHÓN,

ALEX FONT

SOCIETAT JOAN SERRA

CULTURA LAURA SERRA

COMUNICACIÓ ÀLEX GUTIÉRREZ

ESPORTS TONI PADILLA

DELEGACIÓ A MADRID

JOAN RUSINOL

DELEGACIÓ A BRUSSEL·LES

LAIA FORÉS

LLENGUA ALBERT PLA

DISSENY CRISTINA CORDOBA

FOTOGRAFIA FRANCESC MELCION,

XAVIER BERTRAL

COMUNITATS GUILLEM CARBONELL

EDICIÓ DE PREMSA

PERIÒDICA ARA, SL

PRESIDENT, CONSELLER DELEGAT

I EDITOR

ORIOL SOLER

DIRECTORA GENERAL

MARIA MARRÓN

DIRECTOR DE NEGOCI

ORIOL CANALS

(SUBSCRIPCIONS, DISTRIBUCIÓ

I PROMOCIONS)

DIRECTORA DE MÀRQUETING

I COMUNICACIÓ

MABEL MAS

DIRECTOR ECONÒMIC I FINANCER

ÒSCAR VILUMARA

DIRECTOR COMERCIAL

SERGI GERMÁN

DIRECTOR SISTEMES I PRODUCCIÓ

SERGI RUIZ

C/ DIPUTACIÓ, 119

08015 BARCELONA.

TELÈFON: 93 202 95 95.

ATENCIÓ AL SUBSCRIPTOR: 902 281 110

CORREU ELECTRÒNIC: info@ara.cat

TEXT LEGAL

Edicions de premsa periòdica ARA es reserva tots els drets sobre el contingut del diari. ARA, els suplementos i qualsevol producte de venda conjunta, sense que es puguin reproduir ni transmetre a altres mitjans de comunicació, totalment o parcialment, sense prèvia autorització escrita.

Difusió controlada per l'OJD

DL: B-42598-2010

ISSN: 2014-010X

LA CITA

“Ningú no recordaria avui el bon samarità si a més de bones intencions no hagués tingut diners

Margaret Thatcher

EL DIARI D'AHIR

Fe d'errades: L'ARA agraeix als lectors que ens facin arribar els errors que detectin en el contingut dels articles. Un cop confirmat l'error, l'ARA publica la fe d'errades en aquesta mateixa columna. Podeu fer-nos arribar les vostres esmenes a opinio@ara.cat.

Una aposta perillosa (1)

CARLES BOIX

PROFESSOR UNIVERSITAT PRINCETON

Les promeses del Sr. Adelson són d'una magnitud tan extraordinària que l'interès mostrat per la Generalitat davant d'un possible Eurovegas català és del tot comprensible: un macrocomplex hotel·ler i d'oci en un espai de 800 hectàrees, capaç de generar 260.000 llocs de treball o, el que és el mateix, d'absorbir més d'un terç de tots els aturats catalans. El problema, però, és que les xifres econòmiques que es manegen no són creïbles, els costos socials del projecte semblen temibles i els seus efectes polítics poden acabar sent força pertorbadors.

D'acord amb la informació feta pública pels representants del Sr. Adelson dijous passat, dia 8, la part destinada a casinos equivaldria a un terç del negoci total d'Eurovegas i ocuparia del 2% al 4% de l'espai físic de les seves instal·lacions. En realitat, més de la meitat dels ingressos de l'empresa del Sr. Adelson (el 56,3% l'any 2004, l'últim amb dades públiques disponibles) procedeixen dels seus casinos –una proporció similar o lleugerament inferior al pes que tenen els ingressos de casinos en altres grans empreses del sector com MGM Mirage, IGT, Harrah's o Caesars–. De fet, Las Vegas Sand Corp., que va estar a punt de fer fallida l'any 2009, es va salvar gràcies als ingressos (2.990 milions de dòlars l'any 2011) del seu casino de Singapur, el Marina Bay Sands (*Wall Street Journal Asia*, 3/2/2012 i 6/2/2012).

Si la projecció d'ingressos per joc és baixa per a estands internacionals, el càlcul de la utilització d'entre un 2% i un 4% de l'espai físic és poc clar. Una primera possibilitat és que la xifra sigui una mera projecció de tot el macrocomplex de Singapur, que, sumant-hi botigues i hotels, ocupa unes 20 hectàrees, o exactament un 2,5% de les 800 hectàrees que la Generalitat sembla disposada a cedir a Las Vegas Sand Corp. La segona possibilitat, més inquietant, és que, atès que un macrocasino com el Mirage de Las Vegas fa una hectàrea (aproximadament una illa de l'Eixample) de superfície, el Sr. Adelson tingui previst construir entre quinze i vint-i-cinc casinos al Baix Llobregat.

Tenint en compte la centralitat del joc en l'estratègia empresarial de Las Vegas Sand Corp., i fins i tot sense tenir-la en compte, la xifra de 260.000 llocs de treball és

vint un total de 258 casinos! És cert que la xifra de 260.000 llocs de treball inclouria feines directes i indirectes. Ara bé, les dades aproximades pel Marina Bay Sands de Singapur indiquen unes 10.000 feines directes i unes 20.000 d'indirectes. Si apliquem aquí aquesta proporció d'1 a 2, Las Vegas Sand Corp. hauria de crear més de 85.000 llocs de treball directes. Com que aquesta xifra és –diuem-ne– dubtosa, cal concloure que, si vénen, la majoria de feines promeses seran temporals, dirigides a la construcció del macrocomplex, i que, en definitiva, no faran altra cosa que revifar i prolongar la bombolla immobiliària que tant de mal ha fet al país.

Suposem, en tot cas, que el projecte Adelson tira endavant. Els beneficis econòmics (en ocupació i renda per càpita) que se'n derivarien semblen minsos d'acord amb els estudis econòmics de què disposem per als Estats Units. Una anàlisi comparada de l'evolució de tots els comtats americans durant el període 1995-2002 (controlant un seguit de variables com etnicitat, densitat, etc.) mostra que, 15 anys després d'iniciar-se els casinos, la taxa d'atur als comtats amb casinos comercials és un 0,5% més baixa que als comtats sense casinos (Edward A. Morse i Ernest P. Goss. *Governing fortune. Casino gambling in America*. Ann Arbor: The University of Michigan Press, 2007).

Ara bé, el tipus de lloc de treball creat no sembla òptim. La rotació laboral anual en aquest sector és d'un 48%. A més, llevat de les feines qualificades, com les de directius i crupiers, els salaris són baixos. Això explicaria per què, d'acord amb l'estudi esmentat, la renda per càpita va créixer a un ritme anual del 3,2% als comtats sense casinos contra un 3,0% als comtats amb casinos comercials i un 2,7% als comtats amb casinos tribals. Aquestes taxes de creixement més baixes equivalen, en un període de 15 anys, a tenir una renda per càpita uns 1.000 dòlars per sota de la mitjana federal. Afegim a tot això que, d'acord amb estudis sobre les reserves índies que fan servir aquest tipus de sector econòmic, els efectes redistributius són poc equitatius: la majoria dels guanys acaben en mans dels membres més rics de la tribu (Richard A. McGowan. *The Gambling Debate*. London: The Westview Press, 2008. Capítol 5).

Tot plegat, el projecte no suma econòmicament. I, socialment, com examinaré demà a la segona part d'aquest article, resta.

inversemblant. Als Estats Units (on hi havia 445 casinos comercials i 405 casinos de les tribus índies l'any 2004), un casino tenia una mitjana de 265 empleats l'any 2003. Per la seva banda, els casinos-hotels, que són l'estructura estàndard a Las Vegas i que inclouen tot un espai de convencions i d'oci sense joc, en tenien, de mitjana, 1.208. A Nevada (l'estat de Las Vegas) hi havia 191.620 empleats en el sector del joc, això sí, ser-

Amb l'Eurovegas els beneficis en ocupació i renda per càpita serien minsos, i es prolongaria la bombolla immobiliària que tant de mal ens ha fet